

Pharmacy PRN Newsletter

ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม 2559

เตือนอันตราย การใช้ยาลดน้ำหนัก !!!!

โดย saowalak pisitpaiboon วันที่ 11 พฤษภาคม 2559 <http://www.thaihealth.or.th>

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เตือนผู้บริโภค
ระวังอันตรายจากการใช้ยาลดน้ำหนัก หลังตรวจพบยาลดน้ำหนัก มีส่วนผสม
ของยาอันตราย และ ยาควบคุมพิเศษ หากใช้ไม่ระวัง อันตรายถึงชีวิต

นพ.อภิชัย มงคล อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า โรคอ้วนเป็นปัญหาอย่างมากในประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งประเทศไทย ในปัจจุบันพบว่าการนำยาลดความอ้วนไปใช้ในทางที่ผิดมีมากขึ้น เนื่องจากผู้ป่วยได้รับข้อมูลที่ผิดและไม่ถูกต้องและการซื้อยาลดความอ้วนสามารถหาซื้อเองได้ง่าย โดยไม่ได้มีการแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกรที่เหมาะสม ในช่วงเดือนตุลาคม 2558 – มกราคม 2559 สำนักยาและวัตถุเสพติดได้ทำการตรวจวิเคราะห์ของกลาง จำนวน 70 ตัวอย่าง พบตัวอย่างที่มีส่วนผสมของยาแผนปัจจุบัน เป็นยาอันตราย 43 ตัวอย่าง และยาควบคุมพิเศษ 8 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่ที่ตรวจพบคือยาไซบูทรามิน

ซึ่งยาไซบูทรามินจัดเป็นยาควบคุมพิเศษที่ต้องสั่งจ่ายโดยแพทย์เท่านั้น มีฤทธิ์ลดความอยากอาหาร สำหรับยาอันตราย และยาควบคุมพิเศษอื่นๆ ที่ตรวจพบ ดังนี้ ยาในกลุ่มแอมเฟตามีน เช่น เฟนเทอร์มิน ซึ่งจะออกฤทธิ์กระตุ้นศูนย์ควบคุมความอ้วน ทำให้เกิดการเบื่ออาหาร แต่ยานี้ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่มีโรคไตหรือโรคหัวใจ เพราะอาจจะส่งผลข้างเคียงต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดซึ่งเป็นอันตรายกับผู้ป่วยได้ ยาระบาย บิสซาโคดิล ยาขับปัสสาวะ ฟุโรซิมิด ผู้ใช้ยาดังกล่าวจะรู้สึกหิวเร็ว เนื่องจากน้ำหนักลดลงหลังจากใช้ยา แต่ผลข้างเคียงคือร่างกายสูญเสียน้ำและเกลือแร่ ยารักษาโรคซึมเศร้าและอาการในกลุ่มโรควิตกกังวล ฟลูโอซีทีน ซึ่งมีผลข้างเคียงในการช่วยทำให้ไม่อยากอาหาร

นพ.อภิชัย กล่าวต่ออีกว่า ตัวอย่างที่ตรวจพบ บางครั้งอยู่ในรูปแบบของยาที่จัดเป็นชุด ซึ่งประกอบด้วยไซบูทรามิน เฟนเทอร์มิน และบิสซาโคดิล บางตัวอย่างจัดเป็นชุดร่วมกับวิตามิน และการใช้ยาระบาย นอกจากนี้ในยาชุดบางตัวอย่างมียานอนหลับรวมอยู่ด้วย เช่น ไดอาซีแพม เนื่องจากผลข้างเคียงของยากลุ่มแอมเฟตามีน จะกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางทำให้อ่อนไม่หลับ จึงมีการจ่ายยานี้ร่วมด้วย ซึ่งยาที่ได้กล่าวมาทุกชนิดจะมีอาการข้างเคียง และอาจก่อให้เกิดอันตรายจากการใช้ยาอย่างไม่ถูกต้องได้

นอกจากนี้ ยังพบการนำไทรอยด์ฮอร์โมน ซึ่งเป็นยาที่ใช้รักษาผู้ป่วยที่มีภาวะฮอร์โมนไทรอยด์ต่ำกว่าปกติ มาใช้ลดน้ำหนัก ซึ่งยานี้มีผลเพิ่มอัตราการเผาผลาญพลังงานของร่างกาย ทำให้น้ำหนักลดลงเร็ว แต่มีผลข้างเคียงหลายอย่าง เช่น ผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ทำให้อึดอัด หัวใจเต้นผิดปกติหงุดหงิด เพราะไทรอยด์ฮอร์โมนจะทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้นมากกว่าเดิม และไม่เต็มใจหงุดหงิด ทำให้แต่ละครั้งของการเดินสูดจิตใจได้เหนื่อยลง จึงมีความเสี่ยงสูงกับคนที่มีความอ้วน

“ยาที่กล่าวมาข้างต้นหากใช้โดยแพทย์ในขนาดที่ถูกต้องก็ยังเป็นยาที่มีประโยชน์มากในทางการแพทย์ แต่ถ้ามีการนำไปใช้ในทางที่ผิดโดยไม่เข้าใจถึงอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นก็สามารถทำให้ผู้ใช้เกิดอันตรายได้”

ซึ่งถึงแม้การใช้ยาลดความอ้วนจะเป็นวิธีเห็นผลเร็ว น้ำหนักลดลงได้เร็วก็จริง แต่หากไม่ได้มีการควบคุมอาหารและออกกำลังกายร่วมด้วย เมื่อหยุดยาลดความอ้วนน้ำหนักก็จะเพิ่มขึ้นเช่นเดิมได้ อีกทั้งยังมีผลข้างเคียงที่อาจเกิดอันตรายต่อชีวิตได้หากใช้ในขนาดที่สูงเกินไป ดังนั้น หากต้องการใช้ยาลดความอ้วน ควรปรึกษาแพทย์และอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากการใช้ยาได้มากที่สุด นพ.อภิชัยกล่าวทิ้งท้าย